

Tre generationer gennem Samariakløften

VEJEN DERTIL

En uges charterferie på Kreta koster typisk 2000-5000 kroner pr. person og med all inclusive typisk 3500-7500 kroner pr. person afhængigt af rejsetidspunkt.

Kun fly: SAS og Norwegian flyver fra København til Chania fra cirka 1300 kroner t/r.

Rejsetidspunkt: Kreta byder på varme somre, behagelige forårs- og efterårstemperaturer og kølige vintre (10-15 grader). Langt de fleste besøger øen mellem april og oktober, hvor det også regner mindst.

Kan en 78-årig bedstefar gennemføre en af Europas mest anstrengende vandruter med sine to 11-årige børnebørn? Får man mindre ømme ben, hvis man spiser bananer? Og hvad sker der, hvis man kommer for sent til færgen, der som det eneste transportmiddel leder væk fra bunden af kløften?

Jakob Øster, rejser@jfmedier.dk

Morgendisen omslutter de dramatiske bjerge i det sydvestlige Kreta, så det ser ud, som om vi kører op igennem skyerne. Fra dybe dale er vi på snoede bjergveje og gennem vilde hårnålesving i vores kæmpestore turistbus adstadigt på vej op over et pas på vej mod Samariakløften.

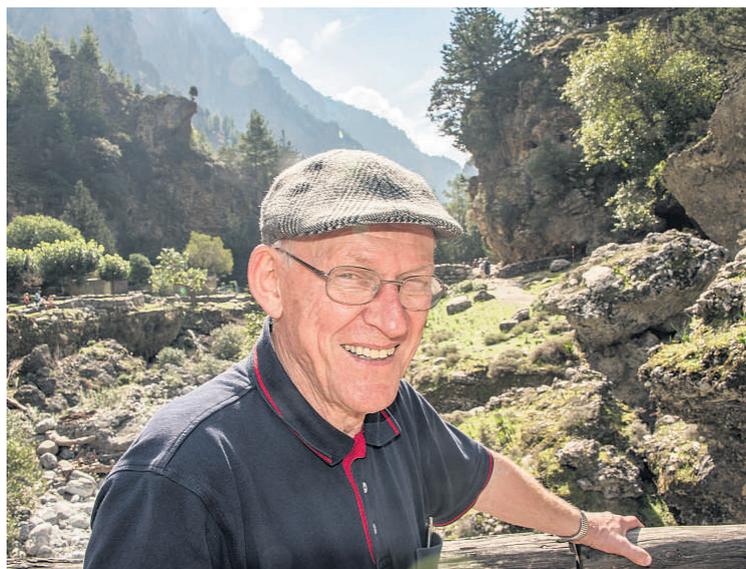
Kløften er en af Europas længste, og fra toppen 1250 meter over havets overflade leder en vandrute ned igennem kløften og ud til kysten. I sommerhalvåret går omkring 1000 mennesker dagligt gennem kløften, men i dag er vi med dagens første bus, så indtil videre er vi alene på toppen, hvor vi puster små skyer af varm ånde ud i den kolde morgenbjergluft. Under os ligger skyerne smukt omkring bjergtoppene, mens solen så småt begynder at male horisonten rødgul.

Fra havet til bjergene

Min familie - tre generationer - er egentlig bare taget til Kreta på charterferie. Bevæbnet med oppustelige badedyr har min søsters og mine egne børn angrebet både hotelpoolen og det bagvedliggende Ægæiske Hav på Kretas nordkyst. Strabadserende vandreture har ingen skænket en tanke, indtil min kære gamle - og til tider noget rastløse - 78-årige far begynder at kede sig og derfor har slået op på kapitlet om Samariakløften i vores guidebog.

Den beretter, at vandruten gennem kløften er 13 kilometer lang plus yderligere tre kilometer fra kløftens udgang ned til en by med en sort stenstrand, der hedder Agia Roumeli.

- Hvis I ikke vil med, så går jeg bare turen selv, proklamerer min far frejdigt. Vi har ikke den fjerneste idé om, hvor hård en sådan vandretur kan være. Men min søster og jeg tænker, at for en sikkerheds skyld må vi nok hellere gøre vores kære far selskab. Efter en god portion overtalelse og en større mæng-

Min kære gamle far, der mente, at et par sejlersko af ældre dato var et udmærket valg til at træde på store sten hele dagen. Foto: Jakob Øster

de bestikelse lykkes det os sågar at overtale hver vores ældste barn - begge på 11 år - til at gå med.

På toppen

Derfor befinder vi os altså nu denne tidlige morgen på toppen af bjerget, hvor ruten begynder. Min far har valgt at iføre sig et par flotte, brune sejlersko, der er af næsten samme årgang som ham selv. Dem har han tidligere med stor succes vandret i i Spanien, kan han berette. Jeg selv har tænkt, at for at gå ned ad bakke på en sti i et par timer vil et par fladbundede Converse-sko nok være et helt fint valg.

Vi lægger ud i et hidsigt opskruet tempo, da min far synes, at det er en god idé at holde samtlige andre vandrere bag os. Kækt nærmest løber vi ned ad bjerget. Her er stejlt, så i starten er stien, som består af store, umagelige sten, udformet som deciderede trappe-trin, som vi energisk okser ned ad.

Nedad på glatte sten

Efter en meget stejl halv time på de irregulære sten, som man skal koncentrere sig om ikke at snuble over eller at glide på, må tempoet sættes voldsomt ned. Snart efter overhales vi af den sidste gruppe fra vores morgenbus anført af en smuk, ung spansk pige.

- Hvor gammel er din far? spørger hun smilende, idet de passerer os. Hele gruppen bryder ud i spontane klapsalver, da vi oplyser dem om hans fremskredne alder. Havde de fået øje på hans støvede, brune sejlersko, havde de muligvis klappet endnu højere.

To timer senere er vi næsten gået i stå. Min far går nu sidelæns ned ad trapperne under det påskud, at han så mener, hans glatte sko står bedre fast. Vi har kun tilbagelagt fire kilometer, og jeg begynder at tvivle på, om vi overhovedet kan gennemføre turen. For at gøre ondt værre er kystbyen Agia Roumeli,

hvor ruten ender, ikke forbundet med nogen veje. En daglig færgе leder i stedet sidst på eftermiddagen tilbage mod civilisationen. Den skal vi meget gerne nå frem til, før den sejler. - Det skal I overhovedet ikke bekymre jer om, siger min far, som om han har læst mine sater kløftens berømte "jernport". Sådan hedder kløftens smalleste passage til trods for, at stedet aldrig har set skyggen af jern. Her er der blot fire meter mellem de vældige klippevægge, som majestætisk rager 300 meter op over os.

Gennem jernporten

Omtrent halvvejs på ruten flader stien endelig ud. Vi passerer de gamle stenhuse i den nu ubeboede Samaria-landsby og snart efter kløftens berømte "jernport". Sådan hedder kløftens smalleste passage til trods for, at stedet aldrig har set skyggen af jern. Her er der blot fire meter mellem de vældige klippevægge, som majestætisk rager 300 meter op over os.

Den plane vandresti, vi har drømt om, viser sig her tættere på kløftens bund at være et udtørret flodleje, der består af et uendeligt antal store uformelige sten, der ligner noget, satan selv har spredt ud en dag, han havde svære tømmermænd. Halvvejs kravlende forcerer vi de umagelige sten, der hverken gør noget godt for trætte benmuskler eller ømme fødder uden ordenlige vandresko. Heldigvis er temperaturen behagelig, og solen skinner ned gennem kløften.

Fadøl og softice

Først til sidst åbner landskabet sig endelig op og bliver lidt mere frodigt. Når vi ikke holder blikket stift rettet ned mod vores fødder, kan dem, der har overskud til det, fra tid til anden nu spejle efter trætoppene oppe på bjerget

Det smalleste sted i Samariakløften kaldes Jernporten. Her er der kun fire meter mellem de 300 meter høje klippeskrænter. Foto: Jakob Øster

FEM ANDRE OPLEVELSER PÅ KRETA

1 Den venetianske havn i Chania. Bygget i 1300-tallet under den venetianske kolonisering af øen. I dag ligger hyggelige restauranter og butikker dør om dør i den pittoreske havn.

2 Markedet i Chania. Hyggeligt overdækket marked, der sælger frisk fisk, grøntsager og souvenirs til såvel øens indbyggere som til turisterne.

3 Udflugt til Santorini. Daglige hurtigfærger forbinder i sommerhalvåret Heraklion på Kreta med nabøen Santorini. Overfarten tager knap to timer. Står man tidligt op, kan man tage morgenfærgen til Santorini og tage hjem igen samme eftermiddag. Santorini er en af Grækenlands smukkeste øer - især kendt for den pittoreske beliggenhed omkring byen Oia.

4 Heraklion (Iraklio). Kretas hovedby og administrative centrum byder både på ruiner, Koules-fæstningen, og ligesom Chania byder den på en gammel venetiansk havn.

5 Knossos. Arkæologisk ruinby, der daterer sig tilbage til bronzetiden og undertiden kaldes for "Europas ældste by". Beliggende nær Kretas hovedby Heraklion.

Trappetrinene i kløftens start er glatte, så det er med at holde tungen lige i munden. Foto: Jakob Øster

OM SAMARIAKLØFTEN

Generelt: Samariakløften er en af Europas længste kløfter. Den anstrengende vandrute gennem kløften er 13 kilometer lang. Hertil kommer tre kilometer fra udgangen af kløften til færgen Agia Roumeli. Kløften blev oprindeligt dannet af en flod, som løb mellem bjergene Lefká Óri og Volakias.

Adgang: Kløften er kun åben for vandrere fra 1. maj til 15. oktober. Tillader vejret det, udvides sæsonen typisk med to-tre uger, således at efterårsferien også er omfattet.

Transport: Kombibilletter med bus til startstedet og færge/bus retur kan købes gennem de fleste hoteller og rejsebureauer på Kreta. Fra nordvestkysten nær Chania koster en sådan tur inklusive opsamling på en lang række hoteller omkring 30 euro [225 kroner] pr. voksen. Børn halv pris. Indgang til nationalparken koster desuden fem euro pr. person (børn under 15 år gratis). En bjergguide, der følger med igennem kløften, indgår i udflugtsprisen.

Faciliteter: I kløften er muldyr, som kan transportere folk, der opgiver undervejs, ud af kløften. Der er også en helikopterlandingsplads omtrent midtvejs på ruten for nødevakuering. Der er - nødtørftige og uhumste - toiletter undervejs på ruten. Desuden er der på ruten flere naturlige kilder, hvor man kan fylde sin vandflaske.

← FORTSAT FRA FOREGÅENDE SIDE

og prøve at se, om vi kan få øje på den sjældne Kreta-ged, som hedder en kri-kri og skulle befinde sig på disse kanter.

Efter seks en halv times udmærkede vandring når vi endelig kløftens udgang. Her har en entreprenant lokal fætter valgt at placere en bod, der stort set kun sælger præcis dét, vores selskab på nuværende tidspunkt har brug for: fadøl og softice. Havde prisen været 10 gange højere end de henholdsvis tre og to euro, de koster, havde vi sikkert købt dem alligevel.

De allersidste få kilometer fra kløftens udgang ned til færgen består heller ikke af de plane grusstier, vi længe har drømt om. Sten har man nok af på disse kanter, så alle gader består udelukkende af umagelige toppe brosten. Vores trætte fødder får aldrig ro. 16 kilometer af sten, sten og atter sten er endelig tilbagelagt, da vi til sidst når frem til den sorte stenstrand, som udgør rutens endelige mål. Heldigvis tids nok til at nå vores færg. Børnene og min søster ser stadig friske ud. Min far og jeg lægger os til gengæld direkte ned på strandens sorte småsten. Efter få øjeblikke falder vi i søvn. Men vi gjorde det. Sammen og i flade sko.

Tilbage i charterparadis
I solnedgangen puster vi ud først på færgen og derefter i bussen retur gennem endnu en omgang smalle bjergveje og skarpe sving. Først ud på aftenen når vi endelig tilbage til vores all inclusive-hotel, hvor den igen står på buffet, fadøl og svømmepøl ad libitum. Et noget bedre alternativ end det simple gæstehus i Agia Roumeli, hvor vi var blevet tvunget til at overnatte, hvis vi ikke vil havde nået færgen. Da min far og jeg vågner næste morgen, føles det, som om vi aldrig igen vil være i stand til at stå oprejst ved egen kraft. Hver en muskel i kroppen synes at værke, så vi må anstrengt humpe omkring i vores lille ferieparadis. Børnene leger ubekymrede med deres smidige kroppe, der ikke føler den mindste ømhed.

Med lidt andre ord fortæller de os, at vi ligner nogle, der har gjort i bukserne, da vi langsomt og ubehjælpomt forcerer hotel-

Samariakløften er med sine 13 kilometer en af Europas længste kløfter. Foto: Jakob Øster

lets trapper. Kulia, hotellets søde receptionist, kommer os dog hjælpende til undsætning, idet hun bekendtgør, at "hvis I har ømme muskler, skal I bare spise bananer". Som sultne aber kaster vi os derfor over buffetens frugtfad, som dog ikke synes at kunne omgøre det faktum, at vi også derefter bevæger os rundt som et par sløve bananer.

Et par dage senere gør vores kroppe om muligt endnu mere ondt, og min far må opmonstre al forhåndenværende viljestyrke for ved egen kraft at kunne forcere trappen op til flyet.

Bag os lægger vi snart efter den overraskende bjergrige, men skønne, græske ø. Vi håber en dag at vende tilbage til kysten med de smukke strande og til byen Chania med den imponerende venetianske havn. Men næste gang springer vi - til trods for at det ofte er de strabadserende og fælles oplevelser man husker længst - sandsynligvis vandreturen over.

På denne sorte stenstrand i Agia Roumeli tog turen to ældste deltagere en lur, inden færgen førte os hjem mod vores all inclusive-hotel. Foto: Jakob Øster

Familien samlet foran den venetianske havn i Chania. Foto: Jakob Øster